

SPIS TREŚCI

Preambuła	4
Rozdział I	
§1 Podstawa prawna	5
§2 Objaśnienie terminów	5-7
Rozdział II	
§3 Spełnianie Standardów Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem	8
§4 Standardy Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem	8-10
§5 Wskaźniki realizacji Standardów	11-12
Rozdział III	
§6 Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci	12
§7 Sygnały wykorzystywania seksualnego dziecka	13
§8 Postępowanie w przypadku rozpoznania zagrożenia wykorzystywania seksualnego dziecka	13
§9 Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka	14
§10 Zespół interwencyjny	14-15
§11 Zasady ochrony wizerunku dziecka	15-16
§12 Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych	17
§13 Monitoring stosowania Polityki	17
§14 Schematy interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dzieci	18-20
§15 Przepisy końcowe	21

Załączniki do Standardów Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem w Przedszkolu Niepublicznym Diecezji Łowieckiej im. Św. Aniołów Stróżów w Sochaczewie

Załącznik nr 1

Dane kontaktowe lokalnych instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci

Załącznik nr 2

Oświadczenie o zapoznaniu się i zobowiązanie do przestrzegania Standardów Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem w Przedszkolu Niepublicznym Diecezji Łowieckiej im. Św. Aniołów Stróżów w Sochaczewie

Załącznik nr 3

Powierzenie funkcji koordynatora ds. Standardów Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem w Przedszkolu Niepublicznym Diecezji Łowieckiej im. Św. Aniołów Stróżów w Sochaczewie

Załącznik nr 4

Zasady bezpiecznych relacji personel-dziecko oraz dziecko-dziecko obowiązujących w Przedszkolu Niepublicznym Diecezji Łowieckiej im. Św. Aniołów Stróżów w Sochaczewie

Załącznik nr 5

Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu w Przedszkolu Niepublicznym Diecezji Łowieckiej im. Św. Aniołów Stróżów w Sochaczewie

Załącznik nr 6

Plan wsparcia udzielanego dziecku w Przedszkolu Niepublicznym Diecezji Łowieckiej im. Św. Aniołów Stróżów w Sochaczewie

Załącznik nr 7

Notatka służbowa z przyjęcia zgłoszenia przemocy wobec dziecka w Przedszkolu Niepublicznym Diecezji Łowieckiej im. Św. Aniołów Stróżów w Sochaczewie

Załącznik nr 8

Procedura „Niebieskiej Karty” w Przedszkolu Niepublicznym Diecezji Łowieckiej im. Św. Aniołów Stróżów w Sochaczewie

Załącznik nr 9

Zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji

Załącznik nr 10

Wniosek o wgląd w sytuację rodziny do Sądu Rejonowego - Wydział Rodzinny i Nieletnich

Załącznik nr 11

Karta interwencji podejmowanej w Przedszkolu Niepublicznym Diecezji Łowieckiej im. Św. Aniołów Stróżów w Sochaczewie

Załącznik nr 12

Zasady publikacji, ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci w Przedszkolu Niepublicznym Diecezji Łowieckiej im. Św. Aniołów Stróżów w Sochaczewie

Załącznik nr 13

Ankieta dla pracowników Przedszkola Niepublicznego Diecezji Łowieckiej im. Św. Aniołów Stróżów w Sochaczewie monitorująca poziom realizacji Polityki Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem

Załącznik nr 14

Oświadczenie opiekuna małoletniego o zapoznaniu się ze standardami ochrony dzieci przed krzywdzeniem

Załącznik nr 15

Ankieta dla rodziców/opiekunów dziecka

Załącznik nr 16

Schematy interwencji

Załącznik nr 17

Przydatne materiały

PREAMBUŁA

MISJA PRZEDSZKOŁA Niepublicznego Diecezji Łowickiej Im. Św. Aniołów Stróżów w Sochaczewie:

„Aby dzieci pogłębiały więź z Bogiem, Rodziną i Ojczyzną, były wrażliwe na drugiego człowieka i rozwijały wartości: dobro, prawdę i piękno”

1. Placówka ustanowiła i wprowadziła w życie politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem, która stanowi realizację obowiązku prawnego dotyczącego wprowadzenia w placówce standardów ochrony dzieci (Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, Dz.U. 2023 poz. 1304 i 1606).

- a) Dobro dziecka jest dla nas najważniejsze.
- b) Uznajemy naszą moralną i ustawową odpowiedzialność za ochronę i promowanie dobra wszystkich dzieci.
- c) Dokładamy wszelkich starań, aby zapewnić bezpieczne i przyjazne środowisko, w którym dzieci są szanowane i doceniane.
- d) Sprzeciwiamy się stosowaniu wobec dzieci wszelkich form przemocy.
- e) Wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za dzieci i rozpoznanie tych, którym powinny być udzielone pomoc i wsparcie, oraz za bezzwłoczne podejmowanie działań w przypadku wszelkich podejrzeń lub ujawnienia okoliczności, które mogą wskazywać, że dziecku zagraża bądź dzieje się krzywda.
- f) Działamy sprawnie, skutecznie i postępujemy zgodnie z procedurami, aby zapewnić dzieciom pomoc na jak najwcześniejszym etapie oraz skuteczne wsparcie i ochronę.
- g) Przestrzegamy praw dziecka wynikających z Konwencji o prawach dziecka.

2. Cele standardów ochrony dzieci:

- a) Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i ustalenie procedur udzielania im wsparcia.
- b) Zapewnienie personelowi niezbędnych informacji i kompetencji, aby umożliwić im wywiązywanie się z obowiązków w zakresie troski o dobro dzieci i ich ochronę.
- c) Zapewnienie dzieciom oraz ich rodzicom lub opiekunom niezbędnych informacji na temat zasad obowiązujących w placówce oraz możliwości uzyskania wsparcia w sytuacji krzywdzenia.
- d) Pokazanie dzieciom, rodzicom lub opiekunom zaangażowania placówki w ochronę dzieci.
- e) Włączenie rodziców i opiekunów we wspólne tworzenie bezpiecznego środowiska.

Rozdział I

§1

Podstawa prawna

1. Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 i 1606)
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. 1991 nr 120 poz. 526 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm. oraz z 2023 r. poz. 289 i 535),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks Karny (Dz.U.2022.0.1138 t. j.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809),
- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 14 sierpnia 2023 roku, poz. 1606).

§2

Objaśnienie terminów

1. Ilekroć jest mowa w niniejszym dokumencie o:

a) dziecku/małoletnim – należy przez to rozumieć każde dziecko uczęszczające do Przedszkola Niepublicznego Diecezji Łowickiej im. Św. Aniołów Stróżów w Sochaczewie,

b) instytucji, placówce – należy przez to rozumieć Przedszkole Niepubliczne Diecezji Łowickiej im. Św. Aniołów Stróżów w Sochaczewie,

c) personelu – należy przez to rozumieć każdego pracownika Przedszkola Niepublicznego Diecezji Łowickiej im. Św. Aniołów Stróżów, bez względu na formę zatrudnienia, w tym współpracowników, stażystów, wolontariuszy lub innych osób, które z racji pełnionej funkcji lub zadań mają (nawet potencjalny) kontakt z dziećmi,

d) opiekunie dziecka – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentowania dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, a także rodzic zastępczy,

e) Polityce – należy przez to rozumieć Politykę Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem,

f) zgodzie rodzica/opiekuna dziecka - należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z rodziców/opiekunów prawnych. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny,

g) krzywdzeniu dziecka – należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub karalnego na szkodę dziecka lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbanie.

Krzywdzeniem jest:

- **przemoc fizyczna**, to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała; skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne,

- **przemoc psychiczna** – przewlekła, nie fizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechanie działania. Zaliczamy do niej m.in. niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych.

- **przemoc emocjonalna**, to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać,

- **przemoc seksualna**, to angażowanie dziecka w aktywność seksualną przez osobę dorosłą; wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). Przemoc ta może być jednorazowym incydem lub powtarzać się przez dłuższy czas. Przez wykorzystywanie seksualne – należy rozumieć włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest odpowiednio dojrzałe rozwojowo i nie może się na nią zgodzić w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi i społecznymi. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność (np. prezentowanie treści o tematyce pornograficznej, robienie zdjęć lub filmów z udziałem dziecka bez odzieży, komentowanie wizerunku lub zachowania dziecka w sposób erotyczny, proponowanie relacji intymnych, dotykanie w miejsca intymne, zmuszanie do oglądania nagości i/lub dotykania przez dziecko, ocieranie, kontakty oralne) wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek lub stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności i władzy,

- **zaniedbywanie dziecka**, to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie mu bezpieczeństwa, odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak nadzoru.

- **przemoc rówieśnicza (agresja rówieśnicza, *bullying*)** – występuje wtedy, gdy dziecko doświadcza różnych form przemocy ze strony rówieśników, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych (internetu i urządzeń mobilnych). Ma miejsce wtedy, gdy działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie), relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie), fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie), materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów), wykorzystanie seksualne (dotykanie intymnych części ciała lub zmuszanie do stosunku płciowego lub innych czynności seksualnych przez rówieśnika),

h) osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo w Internecie – pracownik wyznaczony przez dyrekcję placówki, odpowiedzialny za zapewnienie bezpiecznych warunków korzystania przez dziecko z Internetu na terenie placówki,

i) osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem – pracownik wyznaczony przez dyrekcję placówki sprawujący nadzór nad prawidłowym stosowaniem standardów ochrony dziecka w placówce oraz ich aktualność,

j) osoba odpowiedzialna za ochronę dziecka – pracownik wyznaczony przez dyrekcję placówki odpowiedzialny za przyjmowanie zgłoszeń o zagrożeniu dobra dziecka i podejmowanie interwencji przed właściwymi organami lub instytucjami. W miarę możliwości wskazane jest, by interwencję podejmować zespołowo, jednak zawsze powinna być wskazana osoba, która – w razie rozbieżności zdań – będzie podejmować ostateczne decyzje,

k) osoba udzielająca wsparcia dziecku – osoba odpowiedzialna za opracowanie planu pomocy dziecku i monitorowanie jego realizacji,

l) dane osobowe dziecka – wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka, w tym jego imię i nazwisko oraz wizerunek.

Rozdział II

§3

Spełnianie standardów Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem

1. Celem głównym wprowadzenia Standardów Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem w Przedszkolu Niepublicznym Diecezji Łowickiej im. Św. Aniołów Stróżów, jest zapewnienie wszystkim dzieciom możliwie najlepszych warunków do rozwoju w atmosferze życzliwości, szacunku, akceptacji i bezpieczeństwa.
2. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika przedszkola i inną osobę dorosłą z otoczenia dziecka jakiegokolwiek formy przemocy.
3. Standardy są koniecznym elementem właściwego funkcjonowania placówki, mającym na celu:
 - a) troskę o dobro każdego dziecka,
 - b) zwiększenie świadomości personelu dotyczącej zagrożeń i efektywnego ich zapobiegania,
 - c) tworzenie środowiska, w którym respektowane są prawa dziecka.
4. Standardy określają zachowania niedozwolone personelu względem dzieci oraz właściwe reakcje w sytuacjach zagrożenia ich bezpieczeństwa.
5. Poprzez wdrożenie Standardów przedszkole angażuje się w ochronę dzieci przed krzywdzeniem.

§4

Standardy Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem

1. Standard I POLITYKA.

1.1 Polityka dotyczy całego personelu przedszkola.

1.2 Za wdrażanie i nadzorowanie ww. Polityki odpowiada dyrektor przedszkola.

1.3 Dyrektor wyznacza osobę odpowiedzialną za monitoring i realizację Polityki.

1.4 Polityka ochrony dzieci jasno i kompleksowo określa:

- a) zasady bezpiecznej rekrutacji personelu,
- b) sposób reagowania w przedszkolu na przypadki podejrzenia, że dziecko doświadcza krzywdzenia i zasady prowadzenia rejestru interwencji,
- c) zasady bezpiecznych relacji personel–dziecko i dziecko–dziecko,
- d) zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych,
- e) zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci.

1.5 Polityka jest opublikowana i szeroko promowana wśród całego personelu, rodziców i dzieci, a poszczególne grupy są z nią aktywnie zapoznawane poprzez działania edukacyjne i informacyjne.

1.6 Ustanowienie Polityki Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem jest komunikatem zarówno dla personelu przedszkola, jak i dla przebywających w niej dzieci oraz ich opiekunów, że w codziennej pracy placówki realizowane są takie wartości, jak dobro dziecka oraz jego prawo do życia w bezpiecznym i zapewniającym rozwój otoczeniu.

2. Standard II PERSONEL.

2.1 W ramach rekrutacji członków personelu pracujących z dziećmi prowadzona jest ocena przygotowania kandydatów do pracy z dziećmi oraz sprawdzane są ich referencje.

2.2 Diecezja Łowicka - organ prowadzący przedszkole uzyskała o każdym członku personelu dane z Rejestru Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym oraz informacje z Krajowego Rejestru Karnego i rejestrów karalności państw trzecich w zakresie określonych przestęptw (lub odpowiadających im czynów zabronionych w przepisach prawa obcego) lub w przypadkach wskazanych prawem oświadczenia o niekaralności.

2.3 Określone są zasady bezpiecznych relacji całego personelu przedszkola z dziećmi, wskazujące jakie zachowania są niedozwolone, a jakie požądane w kontakcie z dzieckiem.

2.4 Przedszkole zapewnia swoim pracownikom podstawową edukację na temat ochrony dzieci przed krzywdzeniem i pomocy dzieciom w sytuacjach zagrożenia w zakresie:

- a) rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci,
- b) procedur interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia,
- c) odpowiedzialności prawnej pracowników placówki zobowiązanych do odejmowania interwencji,
- d) procedury „Niebieskiej Karty”.

2.5 Standardy uzupełniające:

1) Personel przedszkola pracujący z dziećmi i ich opiekunami jest przygotowany, by edukować:

- a) dzieci na temat ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem,
- b) opiekunów dzieci na temat wychowania dzieci bez przemocy oraz chronienia ich przed przemocą i wykorzystywaniem.

2.6 Personel dysponuje materiałami edukacyjnymi dla dzieci i dla rodziców oraz aktywnie je wykorzystuje, m.in. ma dostęp do szkoleń, które są pomocne w zdobyciu kompetencji niezbędnych do zapewnienia dzieciom ochrony i przeciwdziałania zagrożeniom.

3. Standard III PROCEDURY.

3.1 W przedszkolu wypracowano procedury, które określają krok po kroku, jakie działania należy podjąć w sytuacji krzywdzenia dziecka lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony personelu placówki, członków rodziny, rówieśników i osób obcych.

3.2 Placówka dysponuje danymi kontaktowymi lokalnych instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci (policja, sąd rodzinny, centrum interwencji kryzysowej, ośrodek pomocy społecznej, placówki ochrony zdrowia) oraz zapewnia do nich dostęp wszystkim pracownikom (**Załącznik nr 1**).

3.3 W przedszkolu wyeksponowane są informacje dla dzieci na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży (**Załącznik nr 1**).

4. Standard IV MONITORING.

4.1 Przyjęta Polityka ochrony dzieci jest weryfikowana - zgodnie z Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw – co najmniej raz na dwa lata, ze szczególnym uwzględnieniem analizy sytuacji związanych z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

4.2 Standardy uzupełniające:

1) W ramach weryfikacji Polityki omawia się z dziećmi i ich rodzicami/opiekunami sposób realizacji zapisów w niej zawartych.

2) Realizacja tego standardu oznacza, że Polityka ochrony dzieci jest w placówce żywym dokumentem podlegającym bieżącej weryfikacji i aktualizowanemu, jeśli wymaga tego dobro dzieci. Takie podejście zwiększa zaangażowanie i poczucie odpowiedzialności personelu, ponieważ umożliwia pracownikom sprawdzanie stopnia znajomości zasad i procedur, a także pozwala rozstrzygnąć ewentualne niejasności czy niespójności w regulacjach wprowadzonych w przedszkolu.

Skierowanie pytania o to, jak dzieci postrzegają swoje bezpieczeństwo i obowiązujące w instytucji Standardy Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem, nie tylko uwzględnia ich głos, ale zapewnia im również podmiotowość w działaniach, których są adresatami. Z kolei włączenie opiekunów w proces ewaluacji przyjętych Standardów jest ważnym komunikatem mówiącym o tym, że są oni partnerem instytucji w tworzeniu bezpiecznego środowiska dla dzieci.

Wskaźniki realizacji standardów

1. Wskaźniki realizacji Standardu I POLITYKA.

1.1 Dokument Polityka Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem opracowany w przedszkolu, zawierający wszystkie wymagane zapisy, został podpisany przez dyrekcję placówki.

1.2 Oświadczenie o znajomości Polityki i zobowiązaniu do jej przestrzegania zostało podpisane przez cały personel, a każda nowozatrudniona osoba jest zobowiązana do zapoznania się z obowiązującą Polityką, co potwierdza podpisane oświadczenie (**Załącznik nr 2**).

1.3 Wyznaczono osobę odpowiedzialną za monitoring realizacji Polityki, której rola, zadania oraz kwalifikacje są jasno określone. Podano do wiadomości personelu, dzieci oraz opiekunów, kto jest tą osobą wraz z informacją jak się z nią skontaktować (**Załącznik nr 3**).

1.4 Tekst Polityki został opublikowany na stronie internetowej przedszkola oraz jest dostępny w widocznym miejscu w jego siedzibie. Polityka jest szeroko promowana wśród całego personelu, opiekunów i dzieci poprzez działania informacyjne oraz edukacyjne, dostosowane do poszczególnych grup odbiorców.

2. Wskaźniki realizacji Standardu II PERSONEL.

2.1 Zasady bezpiecznej rekrutacji zostały przyjęte w przedszkolu i są stosowane w odniesieniu do każdej osoby mającej kontakt z dziećmi.

2.2 Zasady bezpiecznych relacji pracowników z dziećmi zostały przyjęte w przedszkolu – podpisane przez dyrekcję placówki i udostępnione w postaci cyfrowej i papierowej.

2.3 Personel przedszkola posiada wiedzę w zakresie: rozpoznawania czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia dzieci, prawnych aspektów ochrony dzieci, przemocy rówieśniczej, zapewniania bezpieczeństwa dzieciom i podejmowania działań profilaktycznych i interwencyjnych.

2.4 Placówka udostępnia materiały edukacyjne dla dzieci oraz scenariusze zajęć, na podstawie których personel może prowadzić warsztaty na temat przeciwdziałania krzywdzeniu dzieci i zapewniania im bezpieczeństwa.

2.5 Zajęcia edukacyjne dla dzieci w zakresie praw dziecka, ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem (w tym również w Internecie) zostały wpisane do planu pracy dydaktyczno- wychowawczo-opiekuńczej na dany rok szkolny.

2.6 Przedszkole udostępnia dzieciom materiały edukacyjne (np. książki, filmy edukacyjne) dotyczące ich praw, ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem.

2.7 Placówka zapewnia opiekunom dostęp do danych kontaktowych instytucji (policja, sąd rodzinny, centrum interwencji kryzysowej, ośrodek pomocy społecznej, placówki ochrony zdrowia) zapewniających pomoc i opiekę w trudnych sytuacjach życiowych, a także uzyskiwanie informacji i wskazówek do ochrony dzieci przed krzywdzeniem oraz podnoszenia kompetencji wychowawczych.

3. Wskaźniki realizacji Standardu III PROCEDURY.

3.1 Zarówno pracownicy, jak i dzieci wiedzą, do kogo należy skierować informację o podejrzeniu krzywdzenia dziecka.

3.2 W przedszkolu opracowano procedurę określającą działania jakie należy podjąć w sytuacji krzywdzenia dziecka lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony personelu, członków rodziny, rówieśników i osób trzecich. Procedura zawiera też informacje o formach wsparcia udzielanego poszkodowanemu dziecku.

3.3 W widocznym miejscu w placówce wyeksponowane są informacje na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

3.4 Opracowany jest sposób zbierania i dokumentowania sygnałów o niepokojących sytuacjach.

4. Wskaźniki realizacji Standardu IV MONITORING.

4.1 Wewnętrzne sprawozdanie z realizacji Polityki Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem w placówce jest opracowywane przez osobę odpowiedzialną za wdrażanie standardów zgodnie z Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw – co najmniej raz na dwa lata.

4.2 W ww. sprawozdaniu uwzględnione są opinie personelu, dzieci i ich opiekunów. Aktualizowana jest także strategia wdrażania standardów ochrony dzieci.

Rozdział III

§6

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

1. Pracownicy placówki posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci.

2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy placówki podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywują ich do szukania pomocy.

3. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan dziecka.

4. Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji personel–dziecko i dziecko–dziecko ustalone w placówce. Zasady stanowią **Załącznik nr 4** do niniejszej Polityki.

5. Rekrutacja pracowników placówki odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu. Zasady stanowią **Załącznik nr 5** do niniejszej Polityki.

§7

Sygnaly wykorzystywania seksualnego dziecka

1. Sygnaly wykorzystywania seksualnego dziecka:

- a) unikanie któregoś z członków rodziny lub kontaktu z innym dorosłym,
- b) dziecko próbuje opowiedzieć o zdarzeniu lecz nie wymienia szczegółów ani też osób biorących w nim udział, wspomina, że ktoś chciał żeby dochowało tajemnicy,
- c) opisuje zachowania osoby dorosłej świadczące o próbach niedozwolonych kontaktów fizycznych,
- d) jest przygnębione i wycofane, ma problemy ze snem,
- e) skarży się na dolegliwości fizyczne, które nie mają medycznego potwierdzenia,
- f) przejawia dolegliwości mogące wskazywać na wykorzystywanie, np. ból w okolicach genitaliów czy odbytu,
- g) nagle zaczyna mieć problemy związane z uczęszczaniem do przedszkola, ma trudności z koncentracją uwagi,
- h) staje się agresywne,
- i) przejawia nietypowe zachowania seksualne, np. publiczna masturbacja lub wypowiedanie się o niedozwolonych kontaktach fizycznych.

§8

Postępowanie w przypadku rozpoznania zagrożenia wykorzystywania seksualnego dziecka

1. Rozpoznawanie zagrożenia – rozmowa z dzieckiem:

- a) jeśli dziecko poprosi nauczyciela lub inną osobę z personelu o rozmowę, należy niezwłocznie ją przeprowadzić,
- b) miejsce rozmowy powinno być ciche, spokojne, przyjazne, zapewniające poczucie bezpieczeństwa i swobodę wypowiedzi,
- c) w przypadku otrzymania przez nauczyciela lub inną osobę z personelu informacji o wykorzystywaniu seksualnym dziecka, dyrektor przedszkola powołuje zespół interwencyjny, w skład którego mogą wejść: dyrektor, pedagog specjalny, psycholog, wychowawca grupy, do której uczęszcza dziecko, osoba odpowiedzialna za wdrażanie standardów, inne osoby z personelu mające wiedzę o dziecku lub jego krzywdzeniu,
- d) zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku, który określa podjęcie przez placówkę działań w celu zapewnienia mu bezpieczeństwa oraz wsparcia (**Załącznik nr 6**),
- e) dyrektor lub pedagog informuje rodziców/opiekunów prawnych o obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura, policja lub sąd rodzinny).

§9

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

1. W przypadku, gdy pracownik przedszkola podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone, ma on obowiązek sporządzić notatkę służbową (**Załącznik nr 7**) i przekazać ją wychowawcy bądź dyrekcji.
2. Wychowawca wzywa opiekunów ww. dziecka i w porozumieniu z pedagogiem specjalnym/psychologiem informuje ich o podejrzeniu krzywdzenia.
3. Pedagog specjalny/psycholog sporządza opis sytuacji przedszkolnej i rodzinnej dziecka oraz plan pomocy dziecku na podstawie przeprowadzonych rozmów z przedszkolakiem, wychowawcami i rodzicami (**Załącznik nr 6**).
4. Plan pomocy dziecku powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - a) podjęcia przez przedszkole działań w celu zapewnienia podopiecznemu bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej placówki,
 - b) wsparcia, jakie placówka zaoferuje dziecku,
 - c) skierowania dziecka do specjalistycznej placówki - jeżeli istnieje taka potrzeba.
5. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany przez pedagoga specjalnego/psychologa opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
6. Pedagog specjalny/psycholog informuje opiekunów, że obowiązkiem pracowników przedszkola jest zgłosić podejrzenie krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej, bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego rozpoczyna procedurę „Niebieskiej Karty” (**Załącznik nr 8**) – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).
7. Po poinformowaniu opiekunów przez pedagoga specjalnego/psychologa – zgodnie z punktem poprzedzającym – dyrekcja placówki składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji (**Załącznik nr 9**) lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do Sądu Rejonowego - Wydziału Rodzinny i Nieletnich (**Załącznik nr 10**), ośrodka pomocy społecznej lub przesyła formularz „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.
8. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w ww. punkcie.
9. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.
10. Pracownicy przedszkola jako placówki oświatowej uczestniczą w realizacji procedury „Niebieskiej Karty”, w tym uprawnieni są do samodzielnego jej wszczynania.

§10

Zespół interwencyjny

1. W przypadkach bardziej skomplikowanych (dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) dyrekcja placówki powołuje zespół interwencyjny, w skład którego mogą wejść: pedagog specjalny, psycholog, wychowawca dziecka, dyrekcja placówki, osoba odpowiedzialną za wdrażanie standardów,

inni pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka (dalej określani jako: zespół interwencyjny).

2. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku na podstawie opisu sporządzonego przez pedagoga specjalnego/psychologa oraz innych, uzyskanych przez członków zespołu, informacji (**Załącznik nr 6**).

3. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, powołanie zespołu jest obligatoryjne.

4. Zespół interwencyjny wzywa opiekunów dziecka na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować opiekunom zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się protokół.

5. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi **Załącznik nr 11** do niniejszej Polityki. Kartę załącza się do akt osobowych dziecka.

6. Wszyscy pracownicy placówki i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych posiadają informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

§11

Zasady ochrony wizerunku dziecka

1. Przedszkole zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

2. Przedszkole, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.

3. Rodzice/opiekunowie prawni dziecka wyrażają pisemną zgodę na wykorzystywanie i rozpowszechnianie przez Przedszkole Niepubliczne Diecezji Łowickiej im. Św. Aniołów Stróżów w Sochaczewie wizerunku i informacji o jego osiągnięciach utrwalonych w postaci zdjęć i filmów z wydarzeń zorganizowanych w ramach świadczonych usług w zakresie:

a) edukacji i realizacji zadań przedszkola oraz prowadzenia konkursów i innych akcji związanych z działalnością placówki (np. wycieczek przedszkolnych, uroczystości i wydarzeń organizowanych w przedszkolu i poza nim),

b) promowania osiągnięć edukacyjnych dziecka, w szczególności na stronie internetowej przedszkola, w kronice przedszkolnej, w gablotach informacyjnych w budynku przedszkola, w folderach, materiałach i wydarzeniach reklamujących placówkę,

c) promowania wizerunku dziecka na stronach internetowych, portalach społecznościowych oraz materiałach i publikacjach instytucji lokalnych współpracujących z przedszkolem oraz w lokalnych mediach,

4. Dane, o których mowa w pkt 3. mogą być przetwarzane po ukończeniu przez dziecko przedszkola. W związku z powyższym rodzice/opiekunowie prawni mają wgląd do danych dziecka oraz możliwość ich poprawiania, a także wycofania niniejszej zgody w dowolnym

momencie. Wizerunek, o którym tu mowa może być użyty do różnego rodzaju form elektronicznego przetwarzania obrazu, kadrowania i kompozycji bez obowiązku akceptacji produktu końcowego lecz nie w formach obraźliwych lub ogólnie uznanych za nieetyczne. Jest on przetwarzany do czasu cofnięcia zgody.

5. Wytyczne dotyczące zasad publikacji, ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci stanowią **Załącznik nr 12** do niniejszej Polityki.

6. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodzica lub opiekuna prawnego na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.

7. W sytuacjach, w których rodzice/opiekunowie prawni lub widzowie przedszkolnych wydarzeń i uroczystości itd. rejestrują wizerunki dzieci do prywatnego użytku, przedszkole nie ponosi odpowiedzialności za wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki dzieci i osób dorosłych.

8. Osobom z personelu przedszkola nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów i osobom nieupoważnionym utrwalania wizerunku dziecka na terenie instytucji.

9. Personel instytucji nie kontaktuje przedstawicieli mediów z dziećmi, nie przekazuje mediom kontaktu do rodziców/opiekunów prawnych dzieci i nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego rodzica/opiekuna prawnego. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik jest przekonany, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.

10. W celu realizacji materiału medialnego związanego z działalnością placówki dyrekcja może podjąć decyzję o udostępnieniu wybranych pomieszczeń dla potrzeb nagrania.

11. Jeśli rodzice/opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na utrwalenie wizerunku dziecka, w przedszkolu decyzja ta jest respektowana poprzez niewykonywanie zdjęć danemu dziecku. W przypadku imprez (także o charakterze masowym), których przedszkole nie jest organizatorem a jedynie uczestnikiem – placówka nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne opublikowanie wizerunku dziecka, o którym mowa powyżej.

12. Przechowywanie zdjęć i nagrań:

a) przechowujemy materiały zawierające wizerunek dzieci w sposób zgodny z prawem i bezpieczny dla dzieci,

b) nośniki elektroniczne (będące własnością przedszkola) zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w zamkniętej na klucz szafce z dostępem ograniczonym wyłącznie do osób uprawnionych przez instytucję.

13. Przedszkole dysponuje aparatem fotograficznym przeznaczonym do wykonywania zdjęć i nagrań na terenie placówki oraz podczas imprez i wyjść zorganizowanych poza nią.

14. Nauczyciele wykonujący zdjęcia podopiecznych swoim telefonem komórkowym wykorzystują je tylko w związku z działalnością placówki, zamieszczają je na grupowym facebooku, a po przeniesieniu na nośnik elektroniczny (będący własnością przedszkola), zostają usunięte z telefonu.

15. Pracownik przedszkola zobowiązany jest wyłączać lub wyciszać osobiste urządzenia elektroniczne w trakcie zajęć.

§12

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych

1. Infrastruktura sieciowa placówki umożliwia dostęp do Internetu personelowi oraz dzieciom tylko pod nadzorem nauczyciela.
2. Sieć internetowa w przedszkolu jest zabezpieczona hasłami, które nie są udostępniane osobom spoza personelu.
3. Dzieci w przedszkolu korzystają z Internetu tylko pod nadzorem nauczyciela, np. w trakcie oglądania filmów edukacyjnych, prowadzenia gier i zabaw mających na celu ich rozwój. Obowiązkiem każdego nauczyciela jest poinformowanie podopiecznych o zasadach bezpiecznego wykorzystywania Internetu i każdorazowe sprawdzenie treści, która ma być udostępniona dzieciom.
4. Wychowawcy grup przeprowadzają z dziećmi rozmowy wychowawcze dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.
5. Osoba odpowiedzialna za Internet zapewnia, aby sieć internetowa przedszkola była zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami, instalując i aktualizując oprogramowanie.

§13

Monitoring stosowania Polityki

1. Dyrekcja przedszkola wyznacza panią Ewę Anyszewską jako osobę odpowiedzialną za Politykę ochrony dzieci w placówce. Nauczycielka koordynuje realizację Polityki, reaguje na sygnały jej naruszenia oraz prowadzi rejestr zgłoszeń oraz może również proponować wprowadzenie zmian w Polityce.
2. Przeprowadza również wśród pracowników przedszkola, co najmniej raz na dwa lata, ankietę monitorującą poziom realizacji Polityki. Wzór ankiety stanowi **Załącznik nr 13** do niniejszej Polityki. W ankiecie personel przedszkola może proponować zmiany Polityki oraz wskazywać jej naruszenia. Osoba, o której mowa w punkcie 1 niniejszego paragrafu, dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników przedszkola ankiet, a następnie sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, przekazując go dyrekcji placówki.
3. Dyrekcja przedszkola wprowadza do Polityki niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom placówki, dzieciom i ich opiekunom nowe brzmienie Polityki.

Schematy interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dzieci

1. Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osoby trzecie np. wolontariusze, pracownicy organizacji/instytucji oraz inne osoby, które mają kontakt z dzieckiem:

1.1 Gdy dziecko doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu¹, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie, należy:

- a) zadbać o jego bezpieczeństwo i odseparować je od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
- b) zawiadomić policję dzwoniąc pod numer: 112 lub 997²;

1.2 Gdy dziecko jest pokrzywdzone innymi typami przestępstw, należy:

- a) zadbać o jego bezpieczeństwo i odseparować je od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
- b) poinformować na piśmie policję lub prokuraturę, składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa³.

1.3 Gdy dziecko doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie) lub przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie), należy:

- a) zadbać o jego bezpieczeństwo i odseparować je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;

1.4 Gdy dziecko doświadcza innych niepokojących zachowań, tj. krzyk, niestosowne komentarze, należy:

- a) zadbać o jego bezpieczeństwo i odseparować je od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
- b) przeprowadzić rozmowę dyscyplinującą, a w przypadku braku poprawy zakończyć współpracę.

1.5 W przypadku zaistnienia którejkolwiek z ww. sytuacji należy zakończyć współpracę/rozwiązać umowę z osobą z personelu przedszkola, która skrzywdziła dziecko.

¹Przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała (np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie), a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.

²W rozmowie z konsultantem należy podać swoje dane osobowe, dane dziecka, dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane fakty w sprawie.

³Zawiadomienie można zaadresować do najbliższej jednostki. Należy w nim podać: swoje dane osobowe, dane dziecka i dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane fakty w sprawie – należy opisać, co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę. Zawiadomienie można także złożyć anonimowo, ale podanie danych przez osobę zgłaszającą umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji.

2. Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę nieletnią, czyli taką, która nie ukończyła 17. roku życia (przemoc rówieśnicza):

2.1 Gdy dziecko doświadcza ze strony innego dziecka przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu⁴, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie, należy:

- a) zadbać o jego bezpieczeństwo i odseparować je od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
- b) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi dzieci stosujących przemoc,
- c) powiadomić najbliższy sąd rodzinny lub policję wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa⁵.

2.2 Gdy dziecko doświadcza ze strony innego dziecka jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze), należy:

- a) zadbać o jego bezpieczeństwo i odseparować je od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
- b) przeprowadzić rozmowę osobno z rodzicami/ opiekunami prawnymi dziecka krzywdzącego i krzywdzonego oraz opracować działania naprawcze,
- c) w przypadku powtarzającej się przemocy - powiadomić lokalny sąd rodzinny, wysyłając wniosek o wgląd w sytuację rodziny⁶.

⁴Przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała (np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie), a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.

⁵Zawiadomienie można zaadresować do najbliższej jednostki. Należy w nim podać: swoje dane osobowe, dane dziecka i dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane fakty w sprawie – należy opisać, co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę. Zawiadomienie można także złożyć anonimowo, ale podanie danych przez osobę zgłaszającą umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji.

⁶Wniosek należy złożyć na piśmie do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka. We wniosku należy podać wszystkie dane dziecka (imię i nazwisko, adres zamieszkania, imiona i nazwiska rodziców) oraz okoliczności, które mogą być istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (należy opisać, co niepokojącego dzieje się w rodzinie, co zostało zaobserwowane).

3. Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego:

3.1 Gdy dziecko doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu⁷, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie, należy:

- a) zadbać o jego bezpieczeństwo i odseparować je od rodzica/opiekuna prawnego podejrzanego o krzywdzenie,
- b) zawiadomić policję dzwoniąc pod numer 112 lub 997⁸.

3.2 Gdy dziecko jest pokrzywdzone innymi typami przestępstw, należy:

- a) poinformować na piśmie policję lub prokuraturę, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa⁹;

3.3 Gdy dziecko doświadcza zaniedbania lub jego rodzic/opiekun prawny jest niewydolny wychowawczo, np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej itd., należy:

- a) zadbać o jego bezpieczeństwo,
- b) porozmawiać z rodzicem/opiekunem prawnym, zapewnić o możliwości wsparcia psychologicznego i/lub materialnego,
- c) w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna prawnego należy powiadomić właściwy ośrodek pomocy społecznej.

3.4 Gdy dziecko doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze), należy:

- a) zadbać o jego bezpieczeństwo,
- b) przeprowadź rozmowę z rodzicem/opiekunem prawnym podejrzanym o krzywdzenie, zapewniając o możliwości wsparcia psychologicznego,
- c) w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna prawnego lub powtarzającej się przemocy – należy powiadomić właściwy ośrodek pomocy społecznej¹⁰,
- d) równoległe złożyć do sądu rodzinnego wnioski o wgląd w sytuację rodziny¹¹.

⁷Przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała (np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie), a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.

⁸W rozmowie z konsultantem należy podać swoje dane osobowe, dane dziecka, dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane fakty w sprawie.

⁹Zawiadomienie można zaadresować do najbliższej jednostki. Należy w nim podać: swoje dane osobowe, dane dziecka i dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane fakty w sprawie – należy opisać, co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę. Zawiadomienie można także złożyć anonimowo, ale podanie danych przez osobę zgłaszającą umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji.

¹⁰Ośrodek należy powiadomić na piśmie lub mailowo, pamiętając o podaniu wszystkich danych dziecka (imię i nazwisko, adres zamieszkania, imiona i nazwiska rodziców) oraz opisać wszystkie niepokojące okoliczności występujące w rodzinie i wszystkie fakty.

¹¹Wniosek należy złożyć na piśmie do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka. We wniosku należy podać wszystkie dane dziecka (imię i nazwisko, adres zamieszkania, imiona i nazwiska rodziców) oraz okoliczności, które mogą być istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (należy opisać, co niepokojącego dzieje się w rodzinie, co zostało zaobserwowane).

§15
Przepisy końcowe

- 1.** Polityka wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

- 2.** Polityka jest dostępna dla personelu przedszkola, dzieci i ich rodziców/opiekunów prawnych w sekretariacie, poprzez wyeksponowanie jej w miejscu ogłoszeń dla pracowników oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej placówki, a także poprzez umieszczenie jej w widocznym miejscu na tablicy ogłoszeń w wersji skróconej, przeznaczonej dla dzieci.